N°. 13. 1863.

V. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 29 Januarij.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Middelburg 28 januarij.

Het zal thans wel aan ieder duidelijk zijn geworden dat het ministerie zich schromelijk heeft vergist. Aan het in de laatste dagen zoo vaak besproken votum der eerste kamer had het ministerie eene uitlegging gegeven waardoor de mogelijkheid om aan het bewind te blijven zonder dat staatsligchaam te ontbinden niet zou worden afgesneden. Het wilde eene poging wagen om eene veroordeeling welke het koloniaal regeringsbeleid van het geheele kabinet getroffen had, alleen op de schouders van den gewezen minister van koloniën te doen neerkomen.

Voor deze vergissing, voor die poging is het ministerie geweldig gestraft. De eerste kamer, die zeker wel het meest bevoegd zal zijn om over de beteekenis van haar eigen votum te oordeelen, drukt zich in het verslag omtrent de kredietwet voor koloniën zoo bepaald, zoo duidelijk, zoo waardig uit dat de regering nu wel gedwongen wordt haar fout in te zien. En al kan zij er nog niet toe besluiten dit te bekennen, haar antwoord is zoo zwak dat het als geene verdediging kan gelden, maar in de oogen van ieder verstandig man slechts als een vonnis dat zij over hare eigene handelwijze velt, kan worden aangemerkt.

Wij willen onze lezers zelf laten beslissen. In het verslag der afdeelingen, drukt de kamer zich volgenderwijze uit:

„*Men heeft zich afgevraagd, hoe het toch mogelijk is, dat* „omtrent de strekking van het afwijzend votum der eerste „kamer eenige twijfel zou bestaan, daar zoowel uit de gewis„selde stukken als uit de gehouden beraadslagingen blijkt, „dat die afstemming evenmin was gerigt tegen de cijfers der „begrooting als tegen den persoon des ministers, maar wel de„gelijk tegen de beginselen der regering, die zelfs bij de open„bare diskussie door niemand, dan door haar, zijn verdedigd.

„De meerderheid was eenstemmig van gevoelen, dat zoo„wel het belang der zaak, als de waardigheid der kamer tegen „deze miskenning van haar votum een ernstig protest moet „doen aanteekenen. Zij wilde daarom ten overvloede bij dit „verslag uitdrukkelijk verklaren, dat hare verwerping der be„*grooting van het departement van koloniën de strekking heeft* „gehad eene bepaalde afkeuring uit te spreken van de rege„ringsbeginselen op koloniaal gebied, zoo als die meermalen „zijn gebleken uit de mededeelingen, welke de afgetreden mi„nister van koloniën zoowel mondeling als in gewisselde stuk„ken aan deze kamer heeft gegeven, welke mededeelingen „door geene zijner ambtgenooten zijn wedersproken en mits„dien geacht kunnen worden de koloniale politiek van het „kabinet te kenmerken."

Deze niet zeer zachte teregtwijzing beantwoordt de minister van koloniën ad interim aldus:

„Het zou den minister van financiën, tijdelijk belast met „het beheer van het departement van koloniën, leed doen, in„*dien hij in de andere kamer eene beteekenis had willen toe*„kennen aan het votum dezer kamer, die in strijd ware met de „werkelijkheid. Maar zelfs na hetgeen thans in het verslag der „kamer wordt te kennen gegeven, is hij nog niet overtuigd, de „zaak onjuist te hebben voorgesteld. Te ontkennen is het niet „dat het votum van 29 december gerigt was tegen een koloniaal „regeringsbeleid. Maar een regeringsbeleid, zoo als men dat òf „bij de regering onderstelde, òf uit sommige bewoordingen „van den afgetreden minister van koloniën meende te kunnen „afleiden; niet echter het regeringsbeleid zoo als de regering „zich bewust is te zijn toegedaan. Zij mag zich dus geene rege„ringsbeginselen laten toekennen, die de hare niet zijn. Het „algemeen regeringsbeginsel op koloniaal gebied, dat deze „regering is toegedaan, is datgene, wat de kamer op den 4 „januarij 1862 door haar votum heeft bekrachtigd. Toen werd „door den minister van koloniën ook in deze kamer te kennen „gegeven, dat er beslist moest worden, of op koloniaal gebied „de zuiver behoudende of de zuiver liberale rigting moest wor„den gevolgd. De kamer verklaarde zich, na eene heftige be„strijding van enkelen, met overgroote meerderheid, door de „goedkeuring der begrooting, voor de zuiver liberale rigting. „En het is nu deze rigting, die sedert tot regeringsbeginsel is „verheven.

„Te regt werd door den toenmaligen minister van kolo„niën betoogd, dat van eene zoodanige rigting niet het natuur„lijk gevolg was eene slooping der goevernements-kultures, „maar dat met het behoud van deze, overeenkomstig art. 56 „van het regerings-reglement, tevens moest en kan gepaard „gaan eene uitbreiding van de partikuliere industrie en de „ontwikkeling van de materiële welvaart van Java.

„Dit nu zijn *de zelfde beginselen, die door den minister* „van financiën in zijne rede van 8 december ll. als regerings„beginselen zijn op den voorgrond gesteld. En zoo lang nu „de kamer zich niet tegen deze beginselen heeft verklaard, „zoo lang het der regering niet gebleken was, dat het votum „van 29 december dat van 4 januarij had te niet gedaan, „meende hij, met volkomen regt te kunnen zeggen dat de „koloniale politiek der regering noch door de eerste, noch „door de tweede kamer was veroordeeld geworden."

De regering meende dus nog onlangs te kunnen zeggen dat hare koloniale politiek door de eerste kamer niet veroordeeld was. Maar zal zij dit na de ondubbelzinnige verklaring der kamer, welke wij zoo even aanhaalden, ook thans nog kunnen zeggen? Wij gelooven dat zij zich gelukkig zal achten op dit oogenblik niet verder tot antwoorden gedwongen te zijn. Maar al heeft de regering nu niet te antwoorden met woorden, zij heeft toch te antwoorden met daden. Wat zij verder doen zal komt ons niet twijfelachtig voor: zij zal eene spekulatie wagen op de wankelmoedigheid der eerste kamer en de hoop voeden dat die vergadering die in december een ander politiek gevoelen scheen te omhelzen dan in januarij des vorigen jaars, — met andere woorden: dat de kamer die een jaar geleden de begrooting van den heer Loudon aannam en thans die van den heer Uhlenbeck verwerpt — binnen weinige maanden het budget van een ander zal aannemen met wie de overige leden van het kabinet, even als met de beide vorige ministers van koloniën, verklaren homogeen te zijn.

Of eene dergelijke berekening gelukken zal is moeijelijk vooruit te zeggen. Van de persoonlijke eigenschappen van den aanstaanden minister kan zeer veel afhangen, en zijn talent als redenaar, zijne meerdere of mindere politieke takt kunnen op de beslissing der kamer van grooten invloed zijn.

Maar zoo we nu al het budget van iemand die dezelfde rigting is toegedaan, als de heeren Loudon en Uhlenbeck of — wat het zelfde is — als het tegenwoordig ministerie, door de eerste kamer zullen zien goedgekeurd, zal de uitkomst dan zóo verblijdend zijn?

Een resultaat dat door verkeerde middelen verkregen wordt heeft voor ons geene waarde. En dat het middel door het ministerie te baat genomen niet het regte is, hebben we reeds vroeger getracht aan te toonen.

Na de verwerping van het budget van den heer Uhlenbeck had eene ontbinding der eerste kamer of eene aftreding van het geheele ministerie moeten volgen. Dit was de eenige weg in den geest onzer grondwet, welke men slechts kon ontwijken door het votum der eerste kamer willekeurig uit te leggen. Tot dat middel nam de regering hare toevlugt, maar het heeft haar zeer veel schade berokkend. Wel mogt de heer Betz die onjuiste opvatting in de tweede kamer, wel mogten de dagbladen haar tegenover het publiek trachten te regtvaardigen, ondanks dat alles is zij thans door het verslag der eerste kamer streng gevonnisd.

De flinke houding der kamer doet ons ontzaggelijk veel genoegen. Haar standpunt brengt mede dat zij de liberale koloniale politiek, haar thans eerst duidelijk geworden, afkeurt. Zij doet dat met ronde woorden en komt dus in openlijk verzet tegen het ministerie en de tweede kamer. Onze overtuiging, waar het koloniale aangelegenheden raakt — iedereen weet het — is in lijnregten strijd met die der eerste kamer, maar toch maakt ons haar votum niet mismoedig, en allerminst zal het ons nopen een sluijer te werpen over hetgeen geschied is. Als onze overtuiging gevestigd is kan tegenstand ons niet uit het veld slaan. Slechts zwakken gevoelen behoefte om zich de bezwaren te ontveinzen die ze te overwinnen hebben. Ook het ministerie Thorbecke had dit moeten bedenken; het had behooren te weten dat zijn politieke rigting die van onzen tijd is, en dat het alzoo, hoe het ook door de eerste kamer wordt aangevallen, op de toekomst rekenen mag. Wij hebben dat ministerie bij zijn optreden toegejuicht; wij achten ons verpligt het te steunen waar het getrouw blijft aan zijn roeping: de toepassing der grondwet in milden geest, — waar het zich krachtig en liberaal vertoont. Maar om in ons oog krachtig te zijn moet het naauwgezet de eischen van den vertegenwoordigenden regeringsvorm volgen; het houdt op liberaal te zijn zoodra het zijn heil zoekt in dwangmaatregelen die door niets gewettigd worden.

Hoe weinig sympathie we ook mogen hebben voor de politieke overtuiging der eerste kamer, toch moeten wij die eerbiedigen en bekennen dat die kamer het ministerie een nuttige les heeft gegeven. Laat ons hopen dat deze niet verloren zal gaan.

Sedert ons vorig berigt is de schade aan den westkapelschen zeedijk niet vermeerderd en houden de gemaakte verdedigingswerken volkomen stand. — Gisteren werd per middelburgsche stoomboot alhier eene massa houtwaren aangebragt die heden naar Westkapelle zijn vervoerd. Men verwacht heden schepen met rijsmaterialen, welke met de stoomboot De union naar Middelburg zullen worden opgesleept.

Maandag avond geraakte op den vlissingschen weg ter hoogte van Oost-Souburg een bijwagen tot de omnibus behoorende in de sloot. De koetsier en een der passagiers werden ligt gekwetst, de overige zijn met den schrik vrijgekomen.

Sedert de laatste mededeeling welke wij deden omtrent het aantal lijders aan de angina diphteritica te Bruinisse hebben zich wederom 31 gevallen voorgedaan. Van het uitbreken dezer ziekte tot heden heeft in die gemeente derhalve het aantal lijders volgens onze verschillende opgaven in het geheel 121 bedragen, hetgeen in eene gemeente als Bruinisse van omtrent 1500 zielen nog al belangrijk is. De sterfte was daarbij evenwel gering doch de herstelling gaat zeer langzaam. Opmerking verdient het dat de angina diphteritica zich tot nog toe niet buiten die gemeente heeft uitgebreid.

Maandag had ten hove een soirée dansante met souper plaats, waarop de leden der koninklijke familie, benevens het corps diplomatique, de ministers, de leden van de eerste kamer der staten generaal, vele hoofd- en andere officieren en ambtenaren tegenwoordig waren.

---

* Uit 's Hage schrijft men ons 26 dezer:

„Het regtsgeding dat eerstdaags bij ons provinciaal geregtshof gevoerd zal worden tegen den italiaanschen matroos Giovanni Troncagliolo, beschuldigd van moedwilligen doodslag in augustus jl. te Schiedam gepleegd, geeft aanleiding niet alleen tot eene belangrijke geregtelijk-geneeskundige kwestie maar ook tot de vraag of het niet raadzaam, ja noodzakelijk is maatregelen te nemen tegen het misbruik van sterken drank, dat al weder de oorzaak van het misdrijf was.

„Het spreekt wel van zelf dat de overheid, in 't algemeen, niet geroepen is om het schenken van sterke dranken door strafbepalingen tegen te gaan; de staat is geen zedemeester en ieder meerderjarig burger moet zelf weten wat en hoeveel hij gebruiken wil. Doch geheel anders is het ten opzigte van minderjarigen en vreemdelingen, die dikwerf de bedwelmende kracht van het schiedamsche vocht niet kennen en wier geoorloofde onkunde hun regt geeft op bescherming der overheid. Ten aanzien van minderjarigen zou het moeijelijkheid opleveren straf tegen den hun drank verschaffenden tapper te bedreigen: immers men kan dikwerf aan het uiterlijk niet zien of iemand al dan niet meerderjarig zij. Doch dit bezwaar bestaat alweder niet ten opzigte van vreemdelingen, bepaaldelijk niet ten opzigte van vreemde matrozen, die aanspraak en voorkomen ten duidelijkste te onderkennen zijn.

„Uit de tegen den genoemden doodslager opgemaakte akte van beschuldiging blijkt dat de 22jarige italiaan, hoofdzakelijk door aansporing van anderen, er toe gebragt werd de eene kroeg na de andere te bezoeken, ja, dat men hem, als hij wijn verlangde jenever schonk. „Hij (de beschuldigde) — zoo luidt het in de aanklagt — verlangde wijn en gaf tot dat einde f 1 aan het oudste dochtertje van . . . Er is echter bessenjenever gehaald . . . . Daarna wilde de beschuldigde gaan zitten slapen, doch op aansporing van . . . . ging hij weder mede naar de tapperij." Die zelfde akte van beschuldiging leert ook dit, dat zoo niet afdoende maatregelen tegen het schenken van sterke dranken aan vreemde matrozen worden genomen, de veiligheid op alle haven-plaatsen voortdurend bedreigd wordt. De beschuldigde had geen den minsten wrok tegen den verslagene, hij kende hem niet eens; hij doodde hem als den eersten, den besten, even als de oosterling die „amok" maakt. Hij verkeerde in een toestand van waanzin en was in dien toestand door den sterken drank gebragt. Overal waar tapperijen zijn en vreemde matrozen komen, staan alle ingezetenen voortdurend bloot aan 't gevaar om door deze laatsten aldus dood gestoken te worden.

„Eindelijk vergete men niet, dat op vele buitenlandsche schepen het dagelijksch gebruik van sterken drank is verboden. Zoo lang in onze haven-plaatsen geen soortgelijk verbod bestaat is eerstgenoemde maatregel, schijnbaar nuttig, inderdaad schadelijk. Immers daardoor zullen de vreemde matrozen, aan 't gebruik van sterken drank ongewoon, des te eer bedwelmd en tot alle misdaad bekwaam worden, als zij den voet in ons gezegend jeneverland gezet hebben.

„Moge in de gemeente-verordeningen van al onze havenplaatsen weldra dit artikel geschreven staan:

„Het is, op boete van . . gulden of subsidiaire gevangenisstraf van . . dagen, verboden om aan vreemde zeelieden, als zoodanig aan hun uiterlijk kenbaar, eenigen sterken drank te verstrekken, tenzij hun deze, blijkens attest, door een geneesheer mogt zijn voorgeschreven."

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Eervol ontslag verleend, met ingang van 1 februarij, aan de heeren J. E. Muller, als militie-kommissaris in het 3e militiedistrikt van Zuid-Holland; A. J. M. van der Meij, als militie-kommissaris in Drenthe, en A. J. P. Storm de Grave, als militie-kommissaris in het 2e militiedistrikt van Limburg.

Benoemd tot militie-kommissaris in het 3e militiedistrikt van Zuid-Holland den gepensioneerden majoor der artillerie J. G. Usener; in Drenthe den gepensioneerden majoor der artillerie A. P. Carré; in het 2e militiedistrikt van Limburg den gepensioneerden majoor der infanterie J. E. Roelants.

BELASTINGEN ENZ. Eervol ontslag verleend aan den heer A. van Tonderen, uit zijne betrekking van kontroleur der direkte belastingen en van het kadaster, met den rang en titel van provinciaal bewaarder van het kadaster in de provincie Overijssel, behoudens aanspraak op pensioen.

Benoemd tot kontroleur van de direkte belastingen en het kadaster in de provincie Overijssel, de heer W. van Konijnenburg, thans adjunkt-kontroleur te Maastricht, en tot adjunkt

kontroleur van de direkte belastingen en het kadaster te Maastricht de heer P. H. de Gelder, thans surnumerair bij het zelfde vak te Middelburg.

Koloniën.

De berigten uit Batavia gisteren per over-landmail aangebragt loopen tot 16 december. De toestand te Banjermasing scheen, voor zoo ver toen bekend was, nog de zelfde te zijn. Men was echter in afwachting van belangrijke tijdingen, want er is expeditie uit een flinke magt bestaande naar de Boven-Doesson vertrokken, om die landstreek tot onderwerping te brengen. Het vermoeden bestaat dat Antasari niet overleden is, maar zich daar schuil houdt.

Volgens den Java-bode zou de door het goevernement onttroonde sultan van Rhiouw druk aan het woelen zijn op de oostkust van Malakka, werwaarts hij door eene siamesche oorlogsboot was gevoerd. Hij schijnt het rijk van Pahong te willen veroveren.

Aan het Bataviaasch handelsblad ontleenen wij het volgende:

„Batavia heeft thans nieuwe gasten zien verschijnen in de personen van 15 japanezen, die per Calypso naar Nederland zouden vertrekken, maar in straat Maeklesfield, in de nabijheid van Poeloe Lepar het lot van Telemachus bij het eiland van Calypso ondergingen en schipbreuk leden; zij zijn door het stoomschip Palembang hier aangebragt en zullen, naar men verneemt, per Ternate hunne reis vervolgen. Aan bewijzen van beleefdheid ontbreekt het hen niet; wij zijn nu eenmaal overbeleefd jegens vreemdelingen, al zijn het japanners, die niets liever verlangen, dan in hun eigen land van hunne dubbele zwaarden tegen ons gebruik te maken.

„Men kondigt hier de oprigting aan van twee administratie maatschappijen met waarborg der kapitalen, die aan haar zullen worden toevertrouwd; bij voorzigtige leiding kunnen die maatschappijen veel kapitaal naar Indië trekken, aangezien dat hier zeer wel met voldoende sekuriteit en tegen goede rente kan geplaatst worden.

„Alle dagbladen in Britsch-Indië zijn tegenwoordig gevuld met berigten over de vorderingen in den aanleg van spoorwegen en het produceren en verzamelen van katoen. Hier is men met verlangen wachtende op mededeeling, wanneer met den aanleg van een eerst lijntje spoorweg zal worden begonnen; van de werking der katoen produktie maatschappij verneemt men niets."

Gemengde berigten.

Een reiziger die onlangs Egypte en Syrië bezocht en toen ook de vorderingen van het Suez-kanaal bezigtigde, deelt daaromtrent in een der oostenrijksche dagbladen mede, dat vooral de buitengewone ijver waarmede in het vorige jaar is gearbeid hem getroffen heeft. Omstreeks april 1862 was er volgens algemeene berekening nog slechts het vierhonderdste gedeelte van den arbeid gereed en thans mag men aannemen dat omstreeks het vijftigste deel is afgewerkt, zoo dat in de negen laatste maanden van 1862, volgens dien berigtgever, dertig maal meer arbeid is verrigt dan in de jaren 1860 en 1861 te zamen.

— Het hof van Colmar in Frankrijk heeft in beginsel aangenomen, dat eene advertentie, door iemand in een dagblad geplaatst, om te verklaren dat hij de schulden welke zijne echtgenoot zou kunnen maken niet zal betalen, voor deze laatste eene zware beleediging is, zoo zelfs dat dit grond zou kunnen opleveren tot eene scheiding van tafel en bed.

— Uit Boskoop meldt men dat de Cydonia (Pyrus) Japonica en de Magnolia reeds teekenen van bloei beginnen te vertoonen. Beide heesters bloeijen gewoonlijk in april.

— De zorg voor het onderwijs van den franschen keizerlijken prins is van mevr. Buat, zijne goevernante, overgegaan op een onderwijzer. Den 16 maart zal de jonge prins zijn zevende jaar hebben bereikt. Er zal evenwel niet, zoo als dit anders gewoonlijk geschiedt, een goeverneur voor den prins worden benoemd. De keizer heeft verklaard, dat hij zich voorloopig zelf met de opvoeding van zijn zoon wil belasten. Aan den heer Monnier, gewezen kweekeling van de normale school en professor aan het kollegie Rollin, is de opleiding van den prins toevertrouwd; hij is reeds den 19en jl. in funktie getreden. De prins had, behalve de genoemde goevernante, nog twee onder-goevernantes, de dames de Brancion en Bizot, alle drie weduwen van officiers, die tijdens den Krim-oorlog op het veld van eer zijn gesneuveld. Bovendien waren er nog twee dames, miss Shaw en mlle. Follet, aan zijn dienst verbonden. De eerste goevernante van den prins, de weduwe van den admiraal Bruat, heeft den titel van gouvernante honoraire ontvangen benevens een jaarlijksch inkomen van 30.000 franks.

— Men mag van de dooden geen kwaad spreken, en toch wordt als een bewijs van de verspilzucht van wijlen den onderkoning van Egypte o. a. gemeld dat hij, tijdens zijn bezoek te Londen, voor zich alleen 600 pantalons heeft besteld.

— Te Scheveningen is slechts een pink meer afwezig, waaromtrent men in ongerustheid verkeert.

— Het italiaansche goevernement schijnt volgens berigten uit Turijn het voornemen te hebben de doodstraf in het geheel koningrijk Italië af te schaffen, hetgeen thans reeds in het strafwetboek van Toskane het geval is.

— De bekende generaal Haynau, opperbevelhebber van het hessisch leger, heeft zich door een pistoolschot van het leven beroofd, ten gevolge van groote oneenigheden met de onder zijn bevel staande officieren.

— Eene late maar verschrikkelijke stormachtige winter — schrijft men uit Turijn — heerscht thans in geheel noordelijk Italië. Ik verliet Genna onder slagregens en stormweder. Slechts hier en daar was het mogelijk door de sneeuw te waden en nadat wij de tunnel van Giovi, te Busalla, Seravalla en Novi hadden doorgereden, zagen wij alle stations met een sneeuwlaag bedekt ter dikte van 18 of 14 duimen. De sneeuwmassa op de daken is zoo groot dat verscheidene gebouwen zijn ingestort. In de vallei van de Tessino ligt de sneeuw ter hoogte van drie ellen. De wegen van den St. Gothard en St. Bernard zijn allen voor een tiental dagen ontoegankelijk. Te Locarno is de kerk ingestort en te Tesdairolo zijn 32 boerenhoeven onder de sneeuw bedolven. Overal waar men bevrijd meent te zijn van sneeuwvallen, wordt men bedreigd met overstroomingen der gezwollene rivieren, waardoor te Pizzigetone door de Adda een gedeelte van het glacis en verdedigingswerken zijn weggespoeld.

— De koning van een volkstam in Nieuw-Zeeland, Moari Potatin II heeft een dagblad opgerigt, hetwelk uitgegeven wordt te Garnawahia, onder de zinspreuk: Geloof, liefde en gelijkheid. In het eerste hoofdartikel wordt volgens de engelsche vertaling verklaard dat „de oprigting van dit dagblad zal strekken om onze beginselen aan de overige stammen der wereld kenbaar te maken."

— In de letterkundige kringen te Parijs wordt veel gesproken over het aanhangige proces wegens de uitgave van Bérangers nagelaten werken. De eigenaar dier werken kon aanvankelijk geen drukker vinden die den moed bezat ze uit te geven; eindelijk vond hij er een, maar toen het op stuk van zaken kwam, deinsde ook deze terug; van daar een proces. Het hoofdbezwaar tegen de uitgave bestond daarin, dat Béranger zich in termen over Napoleon uitliet die de konfiskatie van zijne geschriften ten gevolge kunnen of moeten hebben. De advokaat van den eischer achtte het noodig het ijdele van die vrees aan te toonen en ving zijn pleidooi aldus aan: „Mijne heeren! Indien de keizer morgen kwam te sterven . . . ." — De president der regtbank sprong bij deze woorden van schrik overeind en riep: „Men zegt zulke zaken niet, mijnheer!" — waarop de advokaat antwoordde: „Maar, mijnheer de president, de keizer is dan toch niet onsterfelijk!" — De president hernam: „Dit is een punt waarover wij niet te beslissen hebben. Zóó veel is zeker dat er eventualiteiten zijn, die het beter is niet te voorzien." — Slechts met moeite verkreeg de advokaat vergunning zijn pleidooi voort te zetten!

Burgerlijke stand.

MIDDELBURG. Eerste huwelijksafkondiging den 25 dezer: W. A. Malgo, weduwn. 31 j. met P. Brandt, jd. 33 j.

(Van 17 tot 24 januarij.)

VLISSINGEN. Gehuwd: G. van Kesteren, jm. 31 j. met M. M. Lijders, jd. 22 j. W. Keereweer, jm. 25 j. met M. Kuijpers, jd. 25 j. B. C. Engelberts, jm. 27 j. met M. de Zeeuw, jd. 23 j.

Bevallen: C. H. Philipse geb. d'Jong, d. E. C. van Hoek geb. Nobels, d. S. J. van Vooren geb. Roda, z. I. Verhoeff geb. van Lonwel, d. M. C. Schraver geb. Heijblom, d. D. Hubenaar geb. Godrie, d.

Overleden: Y. Baan, man van L. C. Arincksen, 76 j. C. de Ruijter, d. 9 j. M. Flipse, vrouw van M. Hardewijnse, 70 j. E. Benier, z. 9 w. W. J. Brandt, wed. van J. Naerebout, 68 j. M. Craane, wed. van J. J. M. Keijser, 68 j.

GOES. Bevallen: L. de Back geb. van Liere, d.

Overleden: W. van Sprang, man van L. v. d. Visse, 53 j. L. Koning, vrouw van G. van de Velde, 68 j.

ZIERIKZEE. Bevallen: C. M. van der Halen geb. Groeneveld de Kater, z. T. Lokker geb. Willemse, z. A. Luycx geb. Lokker, z. E. Verkaart geb. de Crolij, z.

Overleden: A. Heuzevelt, man van E. Kanse, 36 j. N. Schulink, jm. 16 j. (op zee). H. H. de Boer, man van P. J. Broeksmit, 51 j. (op zee). P. van de Ende, z. 10 m. J. P. van de Velde, wed. van G. Overman, 58 j. C. Paret, man van J. Phernambucq, 31 j.

Thermometerstand.

26 jan. 's av. 11 u. 44 gr.
27 „ 's morg. 7 u. 48 „ 's midd. 1 u. 45 „ 's av. 11 u. 42 gr.
28 „ 's morg. 7 u. 37 „ 's midd. 1 u. 44 gr.

Staten generaal.

EERSTE KAMER.

Slechts weinig beraadslagingen werden maandag gevoerd over het wetsontwerp tot voorloopige vaststelling van hoofdstuk IX der staatsbegrooting voor het dienstjaar 1863, waarvan wij de aanneming met algemeene stemmen reeds in ons vorig nommer hebben gemeld.

De heer Boreel van Hogelanden verklaarde dat hij het voorstel van den voorzitter, laatstleden zaturdag gedaan, om de diskussie over dit ontwerp van wet op heden te bepalen, heeft ondersteund, omdat hij van meening was, dat geen enkel lid der vergadering zou verlangen bij de behandeling dezer kredietwet, waardoor slechts in de behoeften der dienst wordt voorzien, in een debat over regeringsbeginselen te treden met dezen interimairen minister van koloniën. Spreker wees er echter op dat het votum der eerste kamer van 29 december jl. was miskend en dat men het had willen miskennen. Men had toch geen acht geslagen op het vorige verslag der kamer, waarbij uitdrukkelijk was verklaard dat men de regering niet wenschte te volgen op den door haar ingeslagen weg. Thans is bij dit verslag de beteekenis van dit votum nog duidelijker uiteengezet en kan men den minister van financiën de voldoening laten, te verklaren dat de beteekenis van het votum niet die is, welke de spreker volhoudt, en dat de regeringsbeginselen van dit kabinet de zelfde zijn als die van een vorig minister van koloniën, die echter geen lid van dit ministerie uitmaakte. Spreker zal thans bij de behandeling van deze kredietwet niet verder in diskussie treden.

De heer Fransen van de Putte is van meening dat de kamer thans, onder adhesie aan haar vorig votum van 29 december ll. van elke diskussie moet afzien, en die verdagen tot aan de definitieve begrooting door den nieuwen minister in te dienen.

De minister van financiën, tijdelijk belast met het beheer van het departement van koloniën, verklaarde slechts in herinnering te willen brengen, zoo de kamer persisteerde bij haar verslag, het antwoord dat de regering daarop heeft gegeven, aan welk antwoord hij niets meer zal bijvoegen.

De heer Hartsen geloofde insgelijks dat het thans volstrekt de tijd niet was over de beginselen van koloniaal beleid te spreken. Hij voegt zich bij de twee leden, die het woord hebben gevoerd. — De vergadering is hierop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 23 januarij.

Voorzitter de heer de Jonge, bij afwezigheid van den heer Bijleveld van Serooskerke, ongesteld. — Mede afwezig de heeren N. J. C. Snouck Hurgronje, van Diggelen, Caland en van de Graft, de drie eersten ongesteld.

De notulen der vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Is ingekomen eene missive van het burgerlijk armbestuur, waarin wordt te kennen gegeven dat het bestuur der godshuizen verzoekt, hangende het geschil met gedeputeerde staten (waarin de koninklijke beslissing is gevraagd) middelen te beramen tot betaling van het verschuldigde over 1862, ten einde het worde in staat gesteld om de schuldvorderingen ten laste van de gestichten te voldoen, waartoe het door verschillende leveranciers dringend wordt aangemaand.

Hoe billijk en noodzakelijk dit verzoek ook wezen moge, is het burgerlijk armbestuur niet in staat daaraan te voldoen. Het heeft geen fondsen om zijne ter verpleging opgedragen armen te bekostigen, tot een bedrag van f 25,677,29 over 1862. Zulk een toestand is onhoudbaar en onregtvaardig jegens de leveranciers. Daarom wordt de raad met aandrang verzocht om, het zij regtstreeks aan het bestuur der godshuizen, of des verkiezende door tusschenkomst van het burgerlijk armbestuur, een renteloos voorschot te geven gelijk staande met het bedrag der verplegingskosten. Ten andere verlangt het armbestuur dat de raad zich aansprakelijk stelle voor de kosten van de thans in de gestichten verpleegd wordende en dagelijks daar op te dragen armen, ten einde het worde gevrijwaard voor mogelijke maatregelen welke het bestuur der godshuizen tot betaling dier kosten zou kunnen nemen. — Voorts wordt onder de aandacht gebragt dat met ultimo januarij de beschikbare fondsen, ad f 1072,58½ als goed slot van 1861 aan wekelijksche bedeelingen zullen zijn uitgeput en daar gedeputeerde staten het subsidie voor de huiszittende armen niet hebben goedgekeurd, het armbestuur ook met het einde dezer maand niet in staat zal zijn onderstand te verleenen. Op dezen grond zou het hun aangenaam zijn op rekening van het aangevraagd subsidie een voorschot uit de gemeentekas te mogen ontvangen, ten einde in staat te worden gesteld tot het verstrekken van den wekelijkschen onderstand aan de huiszittende armen, aan wie deze als policiemaatregel ten opzigte der armoede is toegestaan.

De voorzitter stelt voor, aan burgemeester en wethouders een krediet te verleenen van f 25,000, ten einde de genoemde betaling te kunnen doen plaats hebben, alsmede eene som van f 8,300 toe te staan ten behoeve der huiszittende armen, als subsidie op de gemeentebegrooting voor 1863 uitgetrokken en onder onvoorziene uitgaven gebragt.

De heer Verbrugge zegt, als voorzitter van het burgerlijk armbestuur, dat het armbestuur heeft gemeend die missive aan den raad te moeten rigten wegens den exceptionelen toestand waarin het verkeert. Hadden gedeputeerde staten hunne goedkeuring aan de genomen raadsbesluiten niet geweigerd, dan zouden er nooit moeijelijkheden in de administratie zijn ontstaan. Doch die goedkeuring hebben zij niet verleend en, zonder dat de heer Verbrugge hier omtrent het regt of onregt een oordeel wil vellen, daardoor is stremming in de dienst ontstaan. Van de wijzigingen in de verordening voor het armbestuur is men door daartoe genomen maatregelen genoodzaakt geworden terug te komen. Hiervan is het gevolg geweest dat het armbestuur het geheele jaar 1862 niet heeft kunnen betalen: men vraagt om geld, doch het kan niet gegeven worden omdat men het niet heeft; het is er wel, maar in de kas der gemeente. Het zou echter zeer bepaald onregt zijn de leveranciers der godshuizen naar hun geld te laten wachten, zoo dat het wenschelijk is dat een krediet van f 25,000 worde verleend. — Een ander punt, waarop de heer Verbrugge nog de aandacht vestigt is, dat het burgerlijk armbestuur moet voorzien in de behoeften der huiszittende armen; hiertoe is het bestuur onvermogend. Met den laatsten dezer maand zal het in 't geheel geen geld meer hebben; dan zal het óf den last van zich afwenden en bedanken, óf zich bereid verklaren voort te gaan, mits onder den noodigen waarborg voor zijne administratie. Het is dus wenschelijk ook hieraan te gemoet te komen. De drie punten zijn alzoo: 1. de godshuizen in staat te stellen tot het betalen van voorschotten en leverantiën; 2. garantie voor de administratie van het burgerlijk armbestuur, en 3. baar geld.

De heer A. W. Snouck Hurgronje zou de som van f 8,300, waarvan gesproken is, wenschen verhoogd te zien, omdat zij te gering is, wanneer de beslissing in de bestaande kwestie nog lang aanhangig blijft. — De voorzitter echter acht het beter te wachten tot dat de te verstrekken som zal zijn uitgeput, omdat bij eene dadelijke verhooging er kwestie ten principale zou ontstaan.

Alsnu wordt het voorstel van burgemeester en wethouders in omvraag gebragt en aangenomen met algemeene stemmen. De resumtie van dit besluit, waarop men zal trachten de goedkeuring van gedeputeerde staten te erlangen, wordt aan burgemeester en wethouders opgedragen.

Voor kennisgeving worden aangenomen verschillende missives van gedeputeerde staten, houdende goedkeuring van raadsbesluiten betreffende:

a. De gemeentebegrooting voor 1863.

b. De verordening op de nummering der huizen en de verhuizing in deze gemeente. — De voorzitter deelt hierbij mede, dat deze met 1 februarij a. s. in werking zal treden; dat alsdan het kollegie van wijk- en buurtmeesters zal worden ontbonden; dat de verordening wordt gedrukt, aan de huizen der ingezetenen rondgebragt en zoo algemeen mogelijk verspreid zal worden; en dat de heer Jacob de Bomer, die gedurende elf jaren de betrekking van buurtmeester heeft bekleed, door burgemeester en wethouders is benoemd tot beambte ter ge-

meente-sekretarie, belast men de kontrôle der naleving dier verordening.

c. De verleende tegemoetkoming aan A. J. Eckelaert.

d. De toegekende gratifikatie aan de wed. G. H. Grauss.

e. De onderhandsche verhuring van pakhuizen der weverij.

Van den heer P. Verhoeven, onderwijzer alhier, is ingekomen een adres, hetwelk wordt voorgelezen. Daaruit blijkt in hoofdzaak dat die heer in 1825 is aangesteld als bijzonder onderwijzer der 2e klasse, waaraan zich het vooruitzigt van een burgerlijk bestaan verbond. Dat vooruitzigt werd ook verwezenlijkt, daar hij steeds in staat was, bij zuinigheid, in de behoeften van zijn gezin te voorzien. De bijzondere onderwijzers zagen later echter het getal hunner leerlingen verminderen en in het jaar 1857 werd den adressant een gevoelige slag toegebragt, toen bij de benoeming van gemeente-onderwijzers uit de bestaande bijzondere onderwijzers hij als oudste alleen werd uitgesloten. Gedurende de laatste zes jaren heeft hij slechts met moeite zich als fatsoenlijk burger met zijn gezin kunnen staande houden. De schoolgelden moesten lager gesteld worden en het getal leerlingen verminderde, naar mate andere scholen geopend werden. In 1857 bedroeg het getal zijner leerlingen nog 60, thans slechts 40 meer. Dit getal levert een inkomen op van gemiddeld f400, zijnde te weinig om met zijn uit vier personen bestaande gezin, op een bijna 70jarigen leeftijd, te kunnen bestaan. Een en ander dringt hem tot het eerbiedig verzoek om eene jaarlijksche geldelijke ondersteuning, waarbij hij zich bereid verklaart zijne school te sluiten en zijne betrekking neder te leggen, hopende dat dit verzoek zal worden ingewilligd.

De beslissing op dit adres is aangehouden.

Voorts is ingekomen een verzoek van J. C. Dekker, om grond in erfpacht in het Schuddevischstraatje, welke vroeger aan F. H. Kooman is verleend onder bepaling van omrastering, waaraan deze niet heeft voldaan. — De voorzitter deelt hierbij mede dat burgemeester en wethouders aan F. H. Kooman, op zijn verzoek, tot 1 april e. k. uitstel voor die omrastering hebben verleend, zoo dat tot dien tijd zal worden gewacht.

Met algemeene stemmen is goedgekeurd een verzoek om af- en overschrijving op de begrooting voor 1862, bij missive door kommissarissen der wisselbank voorgedragen.

Van den heer B. A. Fokker is ingekomen eene nadere missive ten opzigte der kwestie van eigendom van grond en boomen bij de lijnbaan. Wegens de uitgebreidheid van dit stuk is besloten de voorlezing er van achterwege te laten en het met de andere stukken te stellen in handen der kommissie ad hoc.

Voor kennisgeving is aangenomen eene missive van het bestuur der godshuizen, waarbij mededeeling wordt gedaan van de op 29 december jl. plaats gehad hebbende openbare aanbesteding van den bouw van een nieuw gasthuis op het Noordplein alhier, met inbegrip van alle daartoe vereischt wordende materialen en gereedschappen, waarvoor hebben ingeschreven de heeren G. J. Will, voor f 94,590; J. Filis, te Vlissingen, voor f 88.730; H. Willemsen en J. M. van Ditmars, voor f 77,700; J. Sonius, voor f 77,480; J. Snel, voor f 77,300; D. Jeras, voor f 76,900; W. van Uije & zonen, voor f 75,891, en P. W. Schrauwen, te Montfoort, voor f 72,669.

Voorts dat jl. woensdag deze aanbesteding is goedgekeurd, zijnde het werk gegund aan den heer P. W. Schrauwen, als laagste inschrijver.

De voorzitter legt over een koperen gildepenning der balanskinderen, een geschenk van den waagmeester alhier. Onder dankbetuiging is besloten deze penning op de oudheidskamer neder te leggen.

Daar de heer J. N. van Eek, bij raadsbesluit van 24 december jl. benoemd tot 2en hulponderwijzer aan de school A, voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs, ten gevolge zijner benoeming te Geertruidenberg voor die betrekking bedankt heeft, hebben burgemeester en wethouders een nieuwe voordragt opgemaakt. Daarop zijn geplaatst de heeren K. E. Schelt, J. J. Casimir en L. Schiphorst, hulponderwijzers te Breda, Broek en Waterland en Zierikzee.

De voorzitter geeft in overweging de benoeming om het spoed eischende nog in deze zitting te doen plaats hebben. — De heer Fokker wil om die reden ook van den gewonen regel afwijken, en dadelijk tot de benoeming overgaan, omdat het onderwijs op die school dringend een 2en hulponderwijzer vordert. — De benoeming heeft later plaats.

Voor kennisgeving wordt aangenomen de mededeeling des voorzitters:

a. Dat de opname der boeken en kas van den gemeente-ontvanger heeft plaats gehad. Blijkens het proces-verbaal is in 1862 ontvangen f 218,851,82½, uitgegeven f 189,983,48½, alzoo meer ontvangen dan uitgegeven f 28,868,34; de goede sloten van 1860 en 1861 hierbij gevoegd, bedragende f 2,294,14 en f 12,811,67, maakt op dit oogenblik een totaal in kas van f 43,974,05.

b. Dat het hakhout heeft opgebragt f 796.55 in plaats van f 500, zoo als op de begrooting was uitgetrokken.

Overgaande tot de benoeming van een 2en hulponderwijzer op de bovengenoemde school A, waarbij de heeren Lambrechtsen, van Ritthem en Snouck Hurgronje met den voorzitter en sekretaris het stembureau uitmaken, is met algemeene stemmen benoemd de heer K. E. Schelt, hulponderwijzer te Breda.

Daarna is de openbare zitting gesloten.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Aan de zeer liberale redevoering van den franschen keizer, waarvan wij in dit nommer den hoofdinhoud mededeelen, worden door de officieuse dagbladpers de meest mogelijke lofuitingen toegezwaaid. Als voorbeeld deelen wij het artikel van Le constitutionnel onder „Frankrijk" mede. Behalve het Journal des débats onthouden zich echter de onafhankelijke dagbladen van alle beschouwingen daaromtrent, overtuigd als zij zijn dat daar, waar afkeuren verboden is, goedkeuren eene laagheid wordt. Le temps verklaart welligt op de keizerlijke redevoering te zullen terug komen maar dit eerst nog naauwkeurig te willen overwegen, gedachtig aan het nog onlangs ondervondene. De redevoeringen des keizers zijn niet onderhevig aan waarschuwingen, maar de dagbladen bevinden zich niet in dergelijken gelukkigen toestand."

Onder de bewierookingen, dezer dagen aan Napoleon ten deel vallende, behoort ook het adres van den franschen senaat door de daartoe benoemde kommissie onder voorzitterschap van den heer Troplong opgemaakt. Met de meest onverdeelde goedkeuring wordt in dit stuk waarvan de voorlezing hier en daar door toejuichingen werd afgebroken gesproken van de buitenlandsche en binnenlandsche staatkunde des keizers.

De diskussiën over het adres in de pruissische kamer zouden heden aanvangen. Twee onderwerpen zullen daarbij gedebatteerd worden, een der linkerzijde, als krachtig protest tegen het kabinet, en een meer gematigd van den heer Vincke, waarin sommige regeringsdaden worden geprezen, getrouwheid wordt gepredikt aan den koning, maar toch de regering tot eerbiediging der konstitutie wordt aangemaand. Wordt het ontwerp-adres van den heer Vincke aangenomen dan kan de bestaande toestand nog eenigen tijd voortduren, om eindelijk toch tot eene uitbarsting tusschen kroon en volksvertegenwoordiging te leiden. Men vermoedt echter dat het ontwerp der linkerzijde de zegepraal zal behalen, in spijt van de meer scherpe dan krachtige oppositie der acht of tien stemmen, welke de feodale partij nog als overschot van zoo veel strijders in het huis van afgevaardigden tellen kan.

In het italiaansche ministerie is eindelijk de portefeuille van marine opgedragen aan den vice-admiraal Arace di Negro. Overigens verzekert men dat de vroegere minister van landbouw, graaf Pepoli, tot gevolmagtigd minister aan het russische hof zal worden benoemd.

De bekende spaansche generaal Prim heeft zijn ontslag genomen als grootmeester der artillerie, waarvan zijne vrienden hem door dringende vertoogen lang hebben trachten terug te houden. De optreding van den maarschalk Serrano als minister schijnt hem eindelijk tot dien stap te hebben doen overgaan.

De naam van den hertog Ernest van Saksen-Coburg-Gotha is volgens The morning post van de kandidatenlijst voor den griekschen troon weggeschrapt, terwijl men thans, volgens de verzekering van dit dagblad, een protestantsch prins in zijne plaats zal zien optreden. Volgens berigten uit Parijs ziet men thans de kandidatuur van prins Nicolaas van Nassau of hertog Wilhelm van Baden te gemoet.

Onder „Polen" vatten wij de geloofwaardigste berigten te zamen omtrent den uitgebroken opstand. De meeste zijn echter van weinig waarde, daar de russische regering deze berigten wijzigen en vervalschen kan naarmate zij zulks wil, en de meeste middelen van gemeenschap door de opstandelingen verbroken zijn. Vooral schijnt de mededeeling ongeloofwaardig dat men in Warschau zoo bijzonder rustig en regeringsgezind zou zijn, daar men toch wel onderstellen kan dat een zoo lang vooraf beraamde opstand zijne vertakkingen tot in Polens hoofdstad zal hebben uitgebreid.

De verandering van ministerie in Turkije heeft in verband gestaan, gelijk thans blijkt, met eene toetreding des sultans tot een meer liberaal regerings-systeem. Het naauwkeurig evenwigt van het budget, de ontwikkeling van handel, nijverheid en landbouw, eene reorganisatie van land- en zeemagt en eene gelijkstelling van allen voor de wet schijnen de grootsche plannen te zijn, welke de sultan met het nieuw kabinet wil verwezenlijken.

Polen.

Twee partikuliere depeches van 25 januarij meldden dat de woelingen zich voortdurend naar alle zijden uitbreidden en twee steden in handen der opstandelingen waren gevallen, waarvan de naam echter niet gemeld werd. Omtrent de op strenge wijze ten uitvoer gelegde ligting, waarin men de oorzaak wil zien van de tegenwoordige onlusten leest men in eene korrespondentie uit Warschau het volgende:

„Het voorname doel dezer ligting was — gelijk zelfs de instruktiën der regering luidden — om het rijk „te ontdoen van alle personen, die de openbare rust zouden kunnen verstoren." Men ging dus bij de jongelieden minder met hunne geschiktheid voor de krijgsdienst te rade en nam minder de gewone redenen tot vrijstelling in aanmerking, dan wel het staatkundig gedrag en de politieke gevoelens van hen, die in de termen vielen van te worden ingedeeld in de gelederen van het russisch leger. Het waren derhalve geene lijsten van rekruten, maar lijsten van verdachte personen, welke de regering verlangde, waardoor zij zich zou kunnen bevrijden van hare tegenstanders, en Polen zou worden beroofd van de krachtigste verdedigers zijner nationaliteit.

„Het garnizoen werd in de hoofdstad op 50,000 man gebragt en in verscheidene gedeelten der stad werden sommige huizen op militaire wijze bezet om allen weerstand onmogelijk te maken."

In den nacht van 14 op 15 januarij had daarop te Warschau de opligting plaats van verschillende jongelieden, waarvan wij in ons vorig nommer spraken. Men ziet thans nadat het russisch leger in Polen bijeen getrokken is bloedige en hardnekkige gevechten te gemoet, terwijl ook de pruissische regering vrees schijnt te koesteren voor eene rustverstoring in het hertogdom Posen. Volgens handelsbrieven uit Warschau was overigens de telegrafische gemeenschap in alle rigtingen afgebroken terwijl ook het goederen verkeer op den opper-silesischen spoorweg naar Polen had opgehouden en van de pruissische zijde niets meer werd verzonden.

Frankrijk.

Te Parijs heeft in de groote zaal du Louvre de uitreiking plaats gehad van de belooningen, toegekend aan de verschillende fransche inzenders op de londensche tentoonstelling, die zich verdienstelijk hadden gemaakt. Verscheidene leden van het keizerlijk hof waren behalve de keizer en de keizerin bij deze plegtigheid tegenwoordig en volgens den uitdrukkelijken wil van Napoleon was daaraan zooveel mogelijk luister bijgezet. Na eene redevoering van prins Napoleon, welke als president der tentoonstellings-kommissie een rapport uitbragt, nam de keizer zelf het woord; hij verklaarde naar dit tijdstip te hebben verlangt om de exposanten te kunnen dank zeggen voor den gunstigen uitslag hunner pogingen, daar toch de algemeene tentoonstellingen niet slechts voorbijgaande manifestatiën waren, maar schitterende blijken van de materiële en morele kracht eener natie. De toestand eener maatschappij blijkt uit den min of meer snellen voortgang der ontwikkeling harer hulpbronnen. De keizer wenscht derhalve de inzenders geluk met hunne energie en vastberadenheid om de eer van Frankrijk te handhaven. „Ziedaar haar dan verwezenlijkt, die verschrikkelijke inval op den engelschen bodem, en ik gevoel mij gelukkig de dappersten daarbij te beloonen. Waarlijk, mijne heeren, wij zijn het kanaal overgestoken en hebben den engelschen grond betreden, niet met de wapenen, welke vernieling met zich voeren, maar met die, welke voorspoed en bloei aanbrengen."

Vervolgens betoogde Napoleon hoe het fransch-engelsch handelstraktaat daartoe dienstig was, terwijl dergelijke overeenkomsten steeds de natiën nader tot elkander brengt en verre van verzwakking, voorspoed ten gevolge hebben. Zij bevorderen daarbij nog de ruilingen van grooter waardij dan de materiële, want zoo de vreemdeling ons vele nuttige zaken te benijden heeft, ook Frankrijk kan aan Engeland vele zedelijke overwinningen ontleenen. Zoo hebben wij van Engeland dien geest van vrijheid over te nemen, welke, aan alle opiniën gelaten, de ontwikkeling van alle belangen waarborgt. Men ziet dan ook in Engeland de groote orde, welke bij alle diskussiën in acht wordt genomen, omdat de engelsche natie meer dan wij de grondslagen eerbiedigt, waarop maatschappij en gezag gevestigd zijn. Dit denkbeeld werd vooral door den keizerlijken spreker ontwikkeld; hij herinnerde tevens hoe in Engeland de industrie op eigen wieken drijft en de groote ondernemingen niet alleen door den staat tot stand komen.

De keizer verklaarde de overtuiging te bezitten dat ook Frankrijk daartoe eenmaal zal komen. „Laat ons in dien zin de vereenigde krachten inspannen; vereenigt u om dit denkbeeld te doen zegepralen: vereenigt u om aan de industrie hare verwezenlijkten vooruitgang te behouden en haar ten goede te doen streven. Dit is de taak der industriëlen; de taak der regering is om hunne pogingen aan te moedigen, en als beide zich bewust zijn van deze verpligtingen, zal elk zijn pligt hebben gedaan en ons kort verblijf op deze aarde niet nutteloos voorbijgaan, daar wij aan onze zonen vruchtbare waarheden zullen nalaten."

De keizerlijke rede eindigde met eene dankbetuiging aan den president en leden der keizerlijke kommissie; waarbij het den keizer aangenaam was hun op nieuw een blijk van zijn vertrouwen en hoogachting te kunnen geven.

— Het onder ons „algemeen overzigt" bedoelde artikel van Le constitutionnel luidt aldus:

„Wij hebben niemand ontmoet, die bij het hooren of lezen der redevoering des keizers niet in groote bewondering verdiept was over zoo veel wijsheid vereenigd met zoo veel verheffing van denkbeeld en taal. Welk vorst heeft dan ook ooit in edeler vorm beginselen van orde en bestuur uitgesproken, en welke wijsgeer heeft op gelukkiger wijze beginselen van vooruitgang en vrijheid ontwikkeld?

„Welwillendheid — men heeft dit sedert lang geuit — is de schoonste eigenschap van kracht. Wanneer men nu hoort of leest met welke gematigdheid, zachtheid en aantrekkelijkheid de keizer, als hoogste vertegenwoordiger van de magtigste natie ter wereld welke de oppermagt in zijne handen heeft gelegd, gesproken heeft, dan komt ons onwillekeurig de innemende waardigheid in de gedachte van Marcus Aurelius ......"

DRUKFOUT.

In ons nommer van donderdag 22 dezer, rubriek „Boekbeschouwing," staat, laatste kolom 18en regel, Tufendorf, lees: Pufendorf; en 41en regel, Benedetto Guitile, lees: Benedetto Gentile.

HANDELSBERIGTEN.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 28 januarij.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	$64\frac{1}{16}$
	dito Nationale dito	3 „	76⅛
	dito dito dito	4 „	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	140¾
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	102⅜
	Certifik. Hope & co.	4 „	76½
	dito dito 1855, 6de serie.	5 „	91½
	dito	6 „	—
	Aand. spoorweg		201
	Leening 1860	4½ „	91⅞
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	2 „	46⅜
	dito binnenlandsch	3 „	50⅜
	Certifik. coupons bewijzen		—
	Krediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	60¼
	dito amsterdamsche	5 „	78⅛
	dito nationale	5 „	65½
	dito 1847/1852	2½ „	—
	Bank aktien	3 „	—
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½ „	57⅜
Portugal.	Obligatien	3 „	46⅜
	dito [illegible]	3 „	$45\frac{13}{16}$
Grenada.	dito		—
Venezuela.	dito	2½ „	23¼
Illinois.	dito	7 „	79
Mexiko.	dito	3 „	31⅜

Londen 27 januarij. ten 12 ure. Consols 92¼.
Weenen 26 jan. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 75,—.
Parijs 27 jan. (slotpr.) 4½ pct. compt. 98,60 3 pct. 69,75.

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM 26 januarij. Metalliek f 24,25; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,62½; Engelsche Russen f 11,62½; Fransche f 55,37½; Belgische f 55,56¼; Pruissische f 34,43¾; Spaansche piasters f 2,39; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 33,50; Russische in zilveren roebels f 34,62½; Poolsche in fl. f 26,50; Nationale metalliek f 27,85; Dollars f —,—.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 28 januarij. Raapolie op zes weken f 54. Lijnolie op zes weken f 43¾.

ZEETIJDINGEN.

Heden is bemand bij Bevezier het schip *Westkapelle*, gezagvoerder A. B. Crucq, zeilende met goede gelegenheid naar deze stad. Het schip was den 6 december jl. van St. Helena vertrokken.

— * Donderdag middag is eene belgische vischsloep, uit zee *komende, bewesten de Paardenmarkt gezonken. De ekipage*, uit zes personen bestaande, heeft zich in de sloep kunnen redden en is kort daarna door het nederlandsche barkschip Marnix van Amsterdam, gezagvoerder Wassenaar, opgenomen en te Vlissingen aan wal gezet.

WELDADIGHEID.

In de collecte voor de Eeredienst, Koorkerk, 25 dezer, zijn met het opschrift „Eeredienst" ontvangen tien coupons der kerkelijke leening af f 1,25, verschenen 1 jan. 1863, zijnde nos. 133 — 142.

Middelburg, 28 Januarij 1863.

DIAKENEN *der Nederd. herv. gemeente* alhier berigten met dankbaarheid de ontvangst eener gift van f 15, onder de letter A., voor extra bedeeling bij den eerst-ondergeteekende ontvangen, door tusschenkomst van den heer B. C. HEEBÖLDT alhier.

A. P. SNOUCK HURGRONJE, voorzitter.
JAC. DE KANTER, secretaris.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, M. C. VAN DE POLL, geb. VAN DER HELL.
Middelburg, 28 Januarij 1863.

Die iets te vorderen heeft van — of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen den Heer CORNs. DOMMISSE te Vlissingen, gelieve daarvan opgaaf of betaling te doen bij den Heer JACs. DOMMISSE Cz., op de Oostzijde van de Oudehaven te Vlissingen, vóór den 15 Februarij e. k.

AANKONDIGING.

Bij in debet geregistreerd Vonnis der Arrondissements Regtbank te Middelburg, van 17 December 1862, *is door Echtscheiding ontbonden* het Huwelijk bestaande tusschen JACOBUS ANTHONIE BABIJN, Boerenknecht, wonende te Biervliet, Eischer, en ANNA MARIA DE SMET, Arbeidster, regtens wonende te Biervliet, zich ophoudende te Middelburg, Gedaagde, — met al de gevolgen daaruit voortvloeijende.

De Procureur, geoccupeerd hebbende voor den Eischer,
J. M. BRIEVE.

DIRIGERENDE LEDEN der Teeken-Akademie geven door deze kennis, dat de **tweede Kunstbeschouwing** voor de Honoraire Leden zal plaats hebben op Zaturdag 31 Januarij, des avonds 7½ ure, in het Gebouw der Teeken-Akademie, waar op den zelfden dag, tusschen 12 en 2 ure, Toegangkaarten verkrijgbaar zijn.

Die genen welke verlangen Honorair Lid te worden, kunnen zich daartoe bij den Heer JOHs. LUTEYN aanmelden.

Namens Dirigerende Leden,
BIJLEVELD VAN SEROOSKERKE, Voorz.
J. D. M. DE STOPPELAAR, Secretaris.

BEGRAFENIS-MAATSCHAPPIJ: UIT VOORZORG,

ONDER TOEZIGT VAN DE HEEREN
Mr. W. C. BORSIUS en P. REKKER.

Op den 26 dezer werd in de Jaarlijksche **Algemeene Vergadering** der Leden van deze Maatschappij, door den Directeur, ten overstaan van Commissarissen, Rekening gedaan over het jaar 1862, welke door de Leden met algemeene stemmen werd goedgekeurd.

Daaruit is gebleken dat, niettegenstaande eene uitkeering van bijna *f 2000 wegens 99 sterfgevallen, en eene* vrijstelling van Contributie gedurende VIER MAANDEN, *de* Reservekas weder niet onaanzienlijk is vooruitgegaan, terwijl het getal Leden wederom aanmerkelijk is vermeerderd. In het Reglement zijn geene veranderingen gemaakt.

De Rekening ligt met de Bijlagen gedurende ééne maand voor de Leden ter visie ten huize van den Directeur, terwijl ook Commissarissen steeds bereid zijn wegens deze Maatschappij alle verlangde inlichtingen te geven.

Middelburg, 28 Januarij 1863.
Mr. W. C. BORSIUS, } *Commissarissen.*
P. REKKER, }
H. J. DE WAARDT FELTEN, Directeur.

De ondergeteekenden, Commissarissen der Verzekering- en Brandwaarborg-Maatschappijen, gevestigd te **Arnhem**, onder Directie van den Heer G. ANDRÉ DE LAPORTE, berigten, dat de **Rekeningen** dezer Maatschappijen over het jaar 1862 op heden zijn afgehoord, in volkomen orde bevonden *en dientengevolge goedgekeurd*.

De ondervonden toeneming der deelnemingen meenen zij te mogen toeschrijven aan de erkenning der soliditeit dezer Maatschappijen, en de deugdelijkheid harer te zamenwerking. Zij bevelen dezelve daarom met vol vertrouwen aan.

Arnhem, 23 Januarij 1863.
J. M. DE KEMPENAER.
J. RAU VAN GAMEREN.
E. L. Baron VAN VOORST.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ, VEILING te AMSTERDAM,

op Woensdag den 18 Maart 1863, van ongeveer

185,000 Balen JAVA KOFFIJ } liggende te Amsterdam,
16,000 „ PADANG dito }
148,000 „ JAVA KOFFIJ, „ „ Rotterdam,
18,000 „ Dito dito, „ „ Middelburg,
26,000 „ Dito dito, „ „ Dordrecht,
18,000 „ Dito dito, „ „ Schiedam.

De DIRECTIE geeft de verzekering dat zij, vóór hare Najaarsveiling van 1863, geen andere Java en Padang Koffij dan de bovengemelde hoeveelheid aan de markt zal brengen, met uitzondering van beschadigde Koffij, waarvan de verkoop noodzakelijk zal worden geacht.

De Monsters zullen Vrijdag 20 Februarij eerstkomende verkrijgbaar zijn.

Amsterdam, 27 Januarij 1863.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Maandag den 2den Februarij 1863, des voormiddags ten 11 ure, in het te verkoopen Huis, in het openbaar, **bij opbod en afslag** te koop aanbieden:

DE UITSPANNING: DE RIJZENDE ZON,

staande en gelegen op den **Grooten Abeele**, waarin sedert jaren met goed gevolg het TAPPERS-BEDRIJF wordt uitgeoefend, gemerkt no. 118, Kadastraal bekend sectie A no. 522, ter inhoudsgrootte van 2 Roeden, en het **Erfpachtsregt** *op 96 Ellen Gronds, daar achter gelegen*, Kadastraal bekend sectie A no. 469.

Jaarlijksche Lasten *f* 15.43.

Voorschreven Huis is des Zaturdags vóór den Verkoop voor een ieder te bezigtigen.

VERKOOPING te **Koudekerke**, op Woensdag den 18 Februarij 1863, na bekomen magtiging, van eene **Hofstede** en **8 Perceelen Wei- en Bouwland**, aldaar gelegen. Nader breeder te adverteren.

PUBLIEKE VERKOOPINGEN

door het Ministerie van den Notaris RISSEEUW, te Goes, van twee aanzienlijke

BOEREN-INSPANNEN,

TE WETEN:

Op **Donderdag 19 Februarij 1863**, voor J. KLOOSTERMAN, op zijne Hofstede te **Eversdijk**;

Op **Woensdag 25 dier maand**, voor Weduwe M. VERMUE, op de verkochte Hofstede van den Heer GIELIAM, onder **'s Heer Arendskerke**, aan den Postweg. — *Nader breeder te adverteren.*

NAAI-, ZOOM- EN STIKMACHIENEN

zijn **in werking** te zien Vrijdag 30 en Zaturdag 31 dezer, in de Abdij, bij den Heer BULTERIJS, te Middelburg.

J. A. H. BEKKING,
Instrumentmaker. — Rotterdam.

250ste STAATS-LOTERIJ.

Aan het Kantoor van den gekwalificeerden Collecteur te Middelburg zijn voor bovenstaande Loterij **LOTEN** te bekomen, volgens Prijs-courant.

De trekking begint den 2 Februarij aanstaande.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de SLIJM en als MAAGVERSTERKEND gebruikt worden, door hare zachte werking de SPIJSVERTERING ZEER BEVORDEREN, bijzonder goed tegen de GAL en ZEER ZACHT LAXEREND zijn, zijn tegen 32½ cent het Doosje, met Berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

	Middelburg, W. P. v. d. Kamer.
Bergen op Z., J. P. Verlinden.	Neuzen, S. van Beilanus.
Goes, J. A. Le Cointre.	Sluis, P. E. Mets.
Hontenisse, P. Dronkers.	Tholen, Wed. v. Rijssel & Zoon.
Hoofdplaat, L. Lippens.	Vlissingen, P. Lagaay.
Hulst, J. Nederveen.	Zierikzee, J. Bal Cz.

STROOTJES-HARING (volstrekt niet zout), 25 cent per Dozijn, **nieuwe Landorium** 11 cent, **Vet Spek** 32½ cent, versch **doorregeld Spek** 30 cent en mooije **Reuzel** 35 cent per Vijf-once, bij

DEKKER, Smallekade.

Die genegen zijn te staan naar de betrekking van **Tweeden HULPONDERWIJZER** bij de Openbare Lagere School te **Sluis**, onder den Hoofdonderwijzer J. H. VAN DALE, waaraan is verbonden eene Jaarwedde van *f* 250, gelieven hunne stukken franco in te zenden aan den Heer Burgemeester van Sluis, vóór den 10 Maart 1863.

Tegen Mei een **Arbeider** benoodigd, het Paardenwerk verstaande, bij G. GESCHIERE Pz.

IEMAND van middelbare jaren, sedert jaren als Huishoudster werkzaam, doch door onvoorziene omstandigheden buiten betrekking, biedt zich als zoodanig aan, kunnende de beste getuigschriften overleggen. — Te bevragen bij A. SCHOUT, Koudenhoek te Vlissingen.

Met Februarij eene **Noodhulp** als **Keukenmeid** benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant.

Tegen Mei eene **Dienstmeid** benoodigd uit den Boerenstand, bij Mevrouw LOEFF te Koudekerke.

Terstond eene **Dienstmeid** benoodigd. Adres GEBRs. MILBORN, Vlasmarkt.

Eene aankomende **Meid** benoodigd. — Adres Boekdr. MILBORN.

De Boekhandelaar J. J. THOMKINS, vestigt de aandacht van Belanghebbenden op de bij hem nog voorhanden zijnde Brochure, getiteld:

Beschouwingen over het Jaarverslag van de Centrale Directie van Walcheren, over 1850; bevattende tevens Wenk, aan allen die belang hebben bij Polders, aan Zee of Zee-armen gelegen, door DIRK DRONKERS. Prijs 20 cent.

SCHOUWBURG TE MIDDELBURG.

Op VRIJDAG 30 Januarij 1863,
GROOT BUITENGEWOON CONCERT,
te geven door de
SCHOTSCHE KLOKKENKAPEL
van E. W. SAWIJER, *uit Edimburg; met medewerking* van de Zangeres HEWSBY HERRMANN.

De Schotsche Klokkenkapel bestaat uit zes Personen (in Nationale Kleederdragt) met 130 Metalen Klokken.

Aanvang ten half acht ure.

Prijzen der Plaatsen: 1ste rang *f* — 99, 2de rang *f* — 75, 3de rang *f* — 50, 4de rang *f* — 30.

SCHOUWBURG TE MIDDELBURG.

Zaturdag 31 Januarij 1863:

LEER OM LEER, of DE KUNSTGREPEN DER COQUETTERIE, Blijspel in vijf bedrijven. Na hetwelk: PHILIP, Tooneelspel in één bedrijf, van SCRIBE. — Beide stukken nooit alhier vertoond. Aanvang 6½ ure.

STOETE, SCHRÖDER & JACQUI.

OMNIBUS DOMBURG.

ZONDAG morgen om 10 ure zal van het Kantoor der Omnibusdienst een **Wagen** naar **Domburg** afrijden, voor één Gulden de Persoon voor heen en terug, om den Westkapelschen Dijk te kunnen bezigtigen. Vertrek van Domburg des namiddags ten VIJF ure.

ZEEUWSCHE MAATSCHAPPIJ VAN STOOMVAART.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN
VLISSINGEN en ROTTERDAM
vice versa.

De Directie geeft kennis dat, te beginnen van Dingsdag *den 3den Februarij* aanstaande, de STOOMBOOT **Stad Vlissingen no. 2** de gewone dienst zal hervatten op de hieronder vermelde dagen en uren:

van **Vlissingen** MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG des morgens ten **8 ure.**

van **Rotterdam** DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG des morgens ten **8½ ure.**

Terwijl de **ZOMERDIENST** zal aanvangen op **Maandag 16 Februarij** daaraanvolgende, en wel van Vlissingen op de hiervoren gemelde dagen en uren, en van Rotterdam insgelijks op de voorzegde dagen, doch des morgens **ten 10 ure.**

Middelburg, 26 Januarij 1863. D. DRONKERS.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in Januarij—Februarij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
				Donderdag	29	's morg.	10,15
Vrijdag	30	's morg.	8 ure.	Zaturdag	31	„	6 ure.
Zondag	1	„	9,30	Maandag	2	„	7
Dingsdag	3	„	11	Dingsdag	3	„	7
Donderdag	5	's midd.	12	Woensdag	4	„	7
Zondag	8	's morg.	6	Vrijdag	6	„	9,30
Maandag	9	„	6	Maandag	9	„	10,15
Dingsdag	10	„	6	Dingsdag	10	„	10,15

De maandelijksche **Afvaartlijstjes** zijn, door welwillende tusschenkomst van onderscheidene Heeren Postdirecteuren, ten hunnen Kantore verkrijgbaar gesteld, tegen betaling van twee cent.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.